

Rudi Šeligo »Svatba« – premiera v Drami SNG Maribor

Minuli petek so v mariborski drami pokazali rezultate pogumnega in zato tudi redkega dejanja. Upriporili so namreč dramo, ki jo je pred devetimi meseci izvedel že nekdo drug. To pa je na Slovenskem nekaj resnično nenavadnega, saj vsako gledališče skoraj brez izjeme uprizarja samo svoje avtorje (ponovitev, čeprav z možnostjo izvirnih, novih pogledov na sicer že krstno uprizorjeni tekst, se boji kot hudič križa).

Pripetilo se je to »Svatbi« **Rudija Šeliga**, ki je svoj krst doživela letos januarja v Prešernovem gledališču v Kranju pod režijskim vodstvom Dušana Jovanovića. Mariborsko postavitev pa je režiral **Mile Korun** in ustvaril uprizoritev, ki odkriva drugačne, nove razsežnosti tega teksta.

Igra o ljudeh, ki se ne razlikujejo glede sreče in nesreče, veselja in žalosti, pameti in norosti, saj so vsi po malem deležni tako enega kot drugega, temveč zgolj glede posluha za drugačno, sposobnosti razumeti in upoštevati tudi koga drugega kot zgolj sebe, volje po moči, premoči, nasilju (»normalne«) večine nad (»nenormalno«) manjšino, je kljub vsej svoji konkretni fabulativni in dogajanjski zakoreninjenosti na mariborskem odru zelo razširila obseg svoje veljavnosti. Čas in kraj sta izgubila svojo ostro določenoost. Meje so zabrisane, izbrisane, odprte. Vse se preliva v stilizirano univerzalnost in je polno ironično simboličnih poudarkov.

»Svatba« govori o Lenki in Juriju, dveh norčkih, ki bi rada postala

takšna kot so drugi (oziroma si predstavljata, da so). Ti drugi pa bi radi to motečo drugačnost čimbolj ukini. Neagresivno manjšinsko hotenje se ne more uresničiti, večinsko ukinjaje, uničevanje pa se.

Korun je ob Šeligov tekst postavil gledališke znake hoteno nadčasovne in nadkrajevne učinkovitosti. **Meta Hočevar** mu je ustvarila hladno sceno gladkih belih blokov in prosojne modrikaste plastike in rumenih komunikacijskih cevi nekega prihodnostnega javnega, gostinskega obrata. **Vlasta Hegedušič** pa kostume, pripadajoče najrazličnejšim bivšim dobam in priložnostim ter v drugem dejanju še primerno posmehljiva poigravanja z raznimi slovenskimi miti, ki v njihovem imenu večina zganja nasilje nad manjšino.

Najzgovorneje je uprizorjeno prvo dejanje, kjer je zastavljen problem igre in z jasno določitvijo konflikta pravzaprav nakazan tudi končni izid dogajanja. Drugo dejanje je uresničitev, potrditev slutnje iz prvega dejanja. Tretje pa je dopolnitev prvega.

Temu primerno tudi deluje uprizoritev kot celota. Najmočnejše v prvi polovici igre, potem pa popuščajoče, kar je očitno problem teksta, saj je bilo nekaj podobnega čuti tudi v popolnoma drugačni kranjski uprizoritvi. Korun je sicer duhovito simboliziral nasilje tradicije nad sedanostjo s svati, oblečeni v značilne kose slovenske narodne ali kuhinjske ali umetniške noše, ki se najprej z berglami, potem pa s šibami spravljajo nad

mladoporočence, toda napetost izvedbe je kljub temu padla. V zadnjem desetletju pa je variacija na zoprne spore v večinskem taboru, znane iz prvega dejanja, skrila za spuščeni plastični zaslon, jih odmaknil, naredil nestvarne, izginjajoče in šele zadnji Jurjev nastop postavil pred gledalca z jasno in otipljivo človekostjo — s tem se je izognil ponavljanju, vendar tudi tako ni mogel priskrbeti sklepu tiste sugestivnosti, ki jo je imel začetek.

Lenko je igrala **Anica Vebler** z značilnimi ostrimi prehodi iz enega razpoloženja v drugo, z otroško trmo in čudaško neomajnostjo, ki ji sledijo nenadni skoki v popolnem druge svetove; poleg vsega pa je iz njenega lika dihala neka posebna, neposladdana in nerazčustvovana, vendar močna toplina.

Peter Trnovšek je ustvaril Jurija — bil je izrazit in pristen preganalec, stisnjen ob zid, ki zagrenjeno spozna, da je navidezna rešitev pravzaprav poraz.

Toda tudi druge vloge so bile po svoje zanimive in markantne — recimo impulzivna Taja **Sonje Blaž** ali posmehljiva izzivajoča Ciganka **Milene Muhič** in ironično »rezozerski«. Shizofrenik **Janeza Klasinca** oziroma razčustvovano očitke deleča in že v isti sapi razumevajoča Korbarjeva **Angele Janko**, robati trdi Upokojeni miličnik **Marjana Bačka**, vsega siti, razočarani Žagar **Rada Pavalca** in napadalni grobi Grobar **Borisa Kočevarja**.